הלכה · משנה תורה · מפרשים · יד איתן · ספר הפלאה

# יד איתן על משנה תורה, הלכות שבועות

רבי אברהם משכיל לאיתן

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# יד איתן על משנה תורה, הלכות שבועות

רבי אברהם משכיל לאיתן

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יד-איתן-על-משנה-תורה-הלכות-שבועות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
הלכה ו ..... 4
הלכה ח ..... 4
**פרק ד** ..... 5
הלכה יא ..... 5
**פרק ה** ..... 5
הלכה ד ..... 5
הלכה יח ..... 5
**פרק ט** ..... 5
הלכה יז ..... 5
**פרק יב** ..... 6
הלכה א ..... 6
הלכה יא ..... 6

# פרק א

## הלכה ו

**נשבע לבטל את המצוה כיצד כגון שנשבע שלא יתעטף בציצית כו' ושלא ישב בסוכה כו'**. עיין מ"ש בזה הלח"מ לקמן בפ"ה ובפ"ג מהל' נדרים:

**שם נשבע שיתענה בשבתות ויו"ט הוי שבועת שוא. הכס"מ לא הראה מקורו. ונראה שיש ללמוד מהתוספתא דפ"ב דתענית הובאה במרדכי שם. ובשו"ת הרשב"א סי' תרי"ד כתב דהכי איתא במגילת תענית. וכתב שם הטעם דס"ל דאיסור תענית הוי דאורייתא בשבת ויו"ט**:

## הלכה ח

**לא תכחשו זו אזהרה לכפירת ממון לא תשקרו איש בעמיתו זו אזהרה לנשבע על כפירת ממון**. כתב הכס"מ שהוא בספרא וכחש בה עונש שמענו אזהרה מניין ת"ל לא תכחשו, לא תשקרו מה ת"ל לפי שנאמר ונשבע על שקר עונש שמענו אזהרה מניין ת"ל ולא תשקרו. ובספר פרשת דרכים בדרך מצותיך האריך להקשות על הספרא דמאי איצטריך ליה אזהרה דלא תשקרו תיפוק ליה מדכתיב ולא תשבעו בשמי לשקר. ונעלמו מעיניו הסוגיא דב"ק (דף ק"ה) ודברי רש"י ותוס' שם דברייתא זו הובאה שם בגמ' ופירש"י בד"ה ת"ל ולא תשקרו דהיינו אזהרת שבועת שקר דסמיך ליה ולא תשבעו בשמי לשקר ומלא תשקרו נפקא לן דבשבועת כפירת ממון משתעי כדכתיב איש בעמיתו כמו וכחש בעמיתו בפקדון ע"כ. וכוונתו מובנת שבא ליישב אותה קושיא דמאי איצטריך כלל ולא תשקרו לאזהרת כפירה על שקר הא כתיב ולא תשבעו בשמי לשקר. לזה אמר דמולא תשקרו איש בעמיתו נפקא לן דבשבועת כפירת ממון משתעי. וכוונתו לומר דמולא תשבעו בשמי לשקר לא הוה סגי לאזהרת שבועת כפירת ממון דהא ס"ל דעונש ממון בעי אזהרה כמ"ש התוס'. וטעמא משום דאיכא חומש ול"ד לתשלומין דעלמא דלא בעי אזהרה כמ"ש התוס' בכתובות (דף ל"ב) ובפ"ק דמכות. ומש"ה לא סגי לא תשבעו דהוי אזהרה לשבועת בטוי שאין עונשה בממון לאזהרת שבועת כפירת ממון שעונשה נמי בממון. להכי איצטריך לא תשקרו לאזהרת עונש כפירת ממון דחמור דמשלם קרן וחומש:

## פרק ד

### הלכה יא

**שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ונשבע על התאנים ועל הענבים חייב על התאנים שתים.** מה שהראה כאן הכס"מ מקודם (לדף כ"ח ע"ב) ונראה שהוא ט"ס דדברי רבינו כאן הם מימרא דרבא (דף כ"ד) וההיא שבדף כ"ח מביאה רבינו לקמן בהלכה י"ד וכ"מ בב"י סי' רל"ח שהראה מקור דין זה כמ"ש. והלח"מ נמשך אחר הכס"מ כאן ולא דק:

## פרק ה

### הלכה ד

**אם נשבע ראובן שלא יכנס שמעון בביתו כו'**. רבים תמהו דמנ"ל לרבינו שאדם יכול לאסור נכסיו על חבירו בלשון שבועה שאינו חל על החפץ. ואני ראיתיו מבואר בירושלמי פ' בתרא דנדרים רשב"ל אמר לנדרים הזקן מתיר ולשבועות אין הזקן מתיר ואתיא דרשב"ל כהדא דר' יוסי חד ב"נ אתא משרי נדרא קומי ר' יוסי מתעטף ויתיב ליה א"ל מה אישתבעת א"ל איפופי ישראל לא עללה לביתי (פי' נשבעתי באלהי ישראל שלא תכנס אשתי לביתי). א"ל איפופי ישראל ולא עללה לביתך. פי' שזו שבועה גמורה ולא תכנס לביתך ולא רצה להתירו. הרי מבואר שאם נשבע שלא יכנס חבירו בביתו הוי שבועה:

### הלכה יח

**במל"מ** ד"ה עוד כתב הריב"ש כו'. אבל לעולם שאם היה נשבע שלא ישא אשה ושלא יגרשנה דלא הוה שייך כולל כו' ואם עבר ונשא אשה וגירש את אשתו בהעלם אחת חייב שתיים כו'. כבר קדמו מהראנ"ח בשו"ת מים עמוקים סימן נ"ג. ויש להביא ראיה ממ"ש התוס' בשבועות (דף כ"ו) דנזירות הוי כולל ושם אין שוה אלא משום שאינו פורטם ש"ד:

## פרק ט

### הלכה יז

**וכן אם תבעו אותן רבים להעיד להם ואמרו שבועה כו' לא לך ולא לך חייבין על כל אחד ואחד.** מה שכתב הכסף משנה דנלמד ממשנה דתנן בפרק שבועת הפקדון לענין פקדון. א"צ דבת"כ פרשת ויקרא היא שנויה בהדיא גבי שבועת העדות נמי:

# פרק יב

## הלכה א

**אע"פ שלוקה הנשבע לשוא או לשקר כו' מביא קרבן אין מתכפר להן עון השבועה כלו שנאמר לא ינקה.** יש להביא סיוע לרבינו מהא דאיתא בתנחומא הובא בילקוט פ' מטות הוו זהירין בנדרים שכל הפורץ בנדרים סופו למעול בשבועות והמועל בשבועות כופר בי ואין לו מחילה בעולם שנאמר לא ינקה. משמע דאפי' בתשובה ומלקות אין לו מחילה לעולם ולא ינקה ה' מדין שמים עד שיתפרע ממנו:

## הלכה יא

**ולא שבועה לשוא בלבד הוא שאסורה אלא אפי' להזכיר שם מן השמות המיוחדין לבטלה אסור.** משמע מלשון זה דלאו דוקא על שם המיוחד ממש דהיינו שם הוי"ה בלבד איכא איסור להזכירו לבטלה אלא בכל שמות שאין נמחקין איכא איסור זה. ויש להוכיח כן מהא דאיתא בסוטה (דף ט' ע"ב) גבי שמשון דלא מפיק שם שמים לבטלה כיון דאמר נזיר אלהים אני אמרה השתא ודאי קושטא קאמר: